

FINANSMINISTERIET

Finansministeriets **klimat- och naturstrategi**

13.12.2022

Innehåll

Vi erkänner klimatförändringen och förlusten av biologisk mångfald samt deras konsekvenser i vårt arbete _____	3
Vi erkänner utmaningarna förknippade med klimat- och naturpolitiken och de åtaganden som utgör ramarna för politiken _____	4
Finansministeriets vision och strategi definierar perspektivet för beredningen av och påverkan inom klimat- och naturpolitiken ____	5
Vår beredning av och påverkan inom klimat- och naturpolitiken styrs av tydliga principer _____	6
Vi söker lösningar ur vårt eget perspektiv med de instrument som står till vårt förfogande _____	7
Vi samarbetar med våra inhemska och internationella partner _____	8
Klimat- och naturpolitiken styr finansministeriets verksamhet och resurser _____	9

Vi erkänner klimatförändringen och förlusten av biologisk mångfald samt deras konsekvenser i vårt arbete

Klimatförändringen och förlusten av biologisk mångfald hör till mänsklighetens största utmaningar.

Om de tillåts framskrida ohämrat riskerar de kommande generationers välfärd.

Fenomen

Med **klimatförändring** avses en höjning av den globala medeltemperaturen i troposfären. Enligt den internationella klimatpanelen (IPCC) har de växthusgaser som uppstått genom människans verksamhet orsakat nästan all uppvärmning under de senaste århundradena. Den höjda temperaturen ökar bl.a. förekomsten av extrema väderfenomenen samt ändrar på växt- och djurarternas utbredning.

Med **förlust av biologisk mångfald** avses att artrikedomen, livsmiljöerna och artpopulationerna försvagas och går förlorade. Förlusten av biologisk mångfald medför oanade konsekvenser för människan, t.ex. genom störningar i livsmedelsproduktionen och näringsämnenas kretslopp.

Klimatförändringen och förlusten av biologisk mångfald förstärker varandras effekter, och dessa problem behöver därför lösas samtidigt. En av drivkrafterna bakom klimatförändringen och förlusten av biologisk mångfald är t.ex. överkonsumtionen av naturresurser.

Risker och konsekvenser

Klimatförändringen och förlusten av biologisk mångfald påverkar samhället på många olika sätt. Även om det är svårt att förutse konsekvenserna, ökar de sannolikt i allt snabbare takt alltefter som klimatförändringen och förlusten av biologisk mångfald framskrider. De risker som förknippas med klimatförändringen och naturmiljön beskrivs ofta på två sätt:

De **fysiska riskerna** omfattar t.ex. ökade översvämningsskador, torka eller stormar till följd av extrema väderfenomen. Fysiska risker uppstår också då livsmiljöer gradvis förändras, t.ex. när jordbruksmarkernas produktionspotential minskar.

Med **övergångsrisker** avses de risker som är förknippade med den ekonomiska strukturomvandling som krävs för att uppnå den gröna omställningen, dvs. klimat- och naturmålen. Övergångsriskerna orsakas av den osäkerhet som är förknippad med de politiska besluten och den tekniska utvecklingen. De valda lösningarna kan t.ex. påverka priserna på produkter som orsakar utsläpp på ett sätt som företagen inte var beredda på när de fattade investeringsbeslutet.

Även om särskilt de fysiska riskerna är mindre i Finland än i många andra länder, gör globaliseringen att extrema fenomen i olika världsdelar kan drabba Finland t.ex. via livsmedelsproduktionen, i form av klimatflyktingar eller via produktionens leveranskedjor. Hanteringen av de indirekta konsekvenserna är den främsta orsaken till att Finland söker lösningar på klimatförändringen och förlusten av biologisk mångfald.

Vi erkänner utmaningarna förknippade med klimat- och naturpolitiken och de åtaganden som utgör ramarna för politiken

Finland har förbundit sig vid flera klimat- och naturpolitiska avtal.

Utmaningen är att skapa nationella och internationella åtgärds paket på ett sätt som tar hänsyn till de externa effekterna av klimatförändringen och förlusten av biologisk mångfald samt uppfyller ansvarstagandet över generationsgränserna.

Klimat- och naturpolitikens utmaningar

Det internationella samfundet har redan i flera års tid försökt lösa klimat- och naturkriserna, men samtidigt har utsläppen och skadorna ökat. Detta har två huvudsakliga skäl:

Nyttan av klimat- och naturpolitiken är i regel gemensam, men kostnaderna är individuella. Verksamheten vid en industrianläggning kan t.ex. förorena Östersjön. Den förorenade Östersjön drabbar andra näringar, människor och djur, även om den inte drabbar verksamheten vid industrianläggningen. Denna olägenhet som riktar sig mot samhället och miljön kallas för en negativ **extern effekt**.

Den kommande nyttan av klimat- och naturpolitiken gynnar huvudsakligen framtida generationer, men kostnaderna drabbar de nuvarande. Åtgärderna måste vidtas nu, men deras konsekvenser syns inte förrän några generationer senare. Kostnaderna för åtgärder som skjuts på framtiden är också större då krisen hinner växa sig större. Dessutom fördelas kostnaderna för att bromsa klimatförändringen och förlusten av biologisk mångfald och för anpassningsåtgärder högst sannolikt inte jämt över samhället. Staten spelar en viktig roll i att sörja för att övergången genomförs på ett rättvist sätt. Samtidigt bör staten trygga de kommande generationernas möjlighet till egna val. Detta kallas **ansvar över generationsgränserna**.

Finland har förbundit sig vid många klimat- och naturpolitiska avtal och principer

Som en del av statsrådet har finansministeriet åtagit sig att följa dessa avtal. Finansministeriet påverkar innehållet i klimat- och naturavtal som en del av statsrådet och det internationella samarbetet.

- I Finlands klimatlag står det att Finland är klimatneutralt senast 2035. I lagen ställs det också upp mål för minskade utsläpp för åren 2030, 2040 och 2050. I klimatlagens mål ingår också att man genom nationella åtgärder anpassar sig till klimatförändringen genom att främja hanteringen av klimatrisker.
- Finland har som EU-medlem åtagit sig att uppnå EU:s mål om klimatneutralitet 2050. Målet bygger på klimatavtalet från Paris.
- FN:s biodiversitetskonvention är det viktigaste avtalet som tryggar naturens mångfald. Finland är delaktig i konventionen och i dess genomförande både som självständig part och som en del av EU.
- Som medlem i EU har Finland åtagit sig att stoppa förlusten av biologisk mångfald och främja naturpositivitet senast 2030.
- Finansministeriets klimat- och naturstrategi följer Helsingforsprinciperna för Finansministrarnas klimatkoalition.
- Finansministeriets klimat- och naturstrategi är i harmoni med FN:s Agenda 2030.

Finansministeriets vision och strategi definierar perspektivet för beredningen av och påverkan inom klimat- och naturpolitiken

Finansministeriets klimat- och naturstrategi kompletterar finansministeriets strategi.

Finansministeriets vision – FM tryggar framtiden – utgör grunden för vårt arbete, även i beredningen av och påverkan inom klimat- och naturpolitiken.

Vårt mål är ett renare, effektivare och välmående Finland

Vårt mål är ett renare och välmående Finland, med tillräckliga ekonomiska resurser som utnyttjas effektivt så att vi på ett hållbart sätt kan finansiera de förmåner och tjänster som löftet om en välfärdsstat förutsätter.

Vårt mål och de resulterande strategiska uppgifterna ålägger oss att bygga upp ett hållbart samhälle och kartlägga förändringsfaktorer och tillhörande risker som påverkar samhället.

Klimatförändringen och utarmningen av den biologiska mångfalden förändrar vår verksamhetsmiljö. De skapar risker som vi måste försöka identifiera och hantera. Förändringen är förknippad med möjligheter som vi måste försöka utnyttja.

Finansministeriets klimat- och naturstrategi riktar vår uppmärksamhet och definierar våra principer i beredningen av och påverkan inom klimat- och naturpolitiken.

I strävan efter att uppnå målen tillämpar vi ekonomiska och förvaltningsmässiga styrinstrument. I vårt arbete betonas bedömningen av de ekonomiska och samhällsliga konsekvenserna, deras genomslagskraft och risker samt kostnadseffektivitet, stabilitet och rättvisa.

Vi söker och föreslår lösningar ur ett sektoröverskridande perspektiv och med hjälp av tillgängliga ekonomiska och förvaltningsmässiga styrinstrument.

Våra bedömningar och rekommenderade åtgärder baserar sig på vetenskapligt belagd kunskap.

Finansministeriets strategiska uppgifter

Vi sörjer för en stabil offentlig ekonomi. Ekonomins inkomstbildning fastställer gränserna för en stabil offentlig ekonomi. Därför skapar vi förutsättningar för en hållbar ekonomisk tillväxt.

Den offentliga förvaltningen är en del av den offentliga ekonomin och bidrar till att skapa förutsättningar för en hållbar ekonomisk tillväxt. Vi utvecklar den offentliga förvaltningen så att den blir ännu effektivare, verkningsfullare och har ännu bättre förmåga att förnya sig. Vi främjar en människocentrerad digitalisering och bättre utnyttjande av information i samhället.

Dessutom skapar vi spelregler som upprätthåller förtroendet för en stabil, effektiv och jämlik verksamhet på finansmarknaden.

Vår beredning av och påverkan inom klimat- och naturpolitiken styrs av tydliga principer

Målet för finansministeriets klimat- och naturstrategi är att trygga de kommande generationernas valmöjligheter i en välmående rättsstat och bygga upp ett ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbart Finland och EU.

Vi identifierar och bedömer risker och möjligheter samt söker lösningar.

- 1. Vi identifierar** effekterna av, riskerna med och de lösningsrelaterade möjligheterna med klimatförändringen och förlusten av biologisk mångfald ur perspektivet hos aktörer verksamma inom ekonomi, finansmarknaden, den offentliga ekonomin och den offentliga förvaltningen.
- 2. Vi gör en övergripande bedömning** av effekterna av både hejdande och anpassningsinriktade åtgärder på ekonomin och den offentliga förvaltningen, i rätt tid med tanke på beslutsfattande och genomförande.
- 3. Vi söker lösningar och rekommenderar åtgärder** utifrån följande principer:
  - I. Vi söker lösningar som skapar förutsättningar för en hållbar ekonomisk tillväxt och en stabil offentlig ekonomi.
  - II. I vår verksamhet betonar vi stoppandet av klimatförändringen och förlusten av biologisk mångfald samt beaktar synpunkter i anslutning till anpassning.
  - III. Vi söker lösningar genom vilka de externa effekterna kan integreras i marknadsekonomin.
  - IV. Vi skapar förutsättningar för teknikneutrala lösningar.
  - V. Vi söker lösningar som främjar en effektiv användning av resurser och som är kostnadseffektiva och rättvisa. Åtgärderna väljs utifrån hur mycket nytta de ger i förhållande till de satsningar man gjort. I första hand väljs de åtgärder som ger den största effekten per investerad euro eller annan satsning.
- 4. Vi säkerställer** tillsammans med inhemska och internationella intressentgrupper att klimat- och natursynpunkter beaktas i det beslutsfattande och den tillhörande beredning som gäller ekonomi, finansmarknaden, den offentliga ekonomin och den offentliga förvaltningen.
- 5. Vi säkerställer** att man inom klimat- och naturpolitiken beaktar både ekonomiska och förvaltningspolitiska synpunkter.
- 6. Vi kommunicerar** om vårt arbete planmässigt, aktivt och öppet både inom finansministeriet och till externa intressentgrupper.

Vi söker lösningar ur vårt eget perspektiv med de instrument som står till vårt förfogande

Finansministeriet söker lösningar ur ett sektoröverskridande perspektiv och med hjälp av de ekonomiska och förvaltningsmässiga styrinstrument som är tillgängliga.

Finansministeriets instrument inom klimat- och naturpolitik:

- **Ekonomiska styrinstrument:** Finansministeriet ansvarar för beredningen av statsbudgeten och beskattningens och finansmarknadens reglering. Med hjälp av reglering av beskattningen och finansmarknaden kan man styra medborgarnas och företagens val i enlighet med målen i klimat- och naturpolitiken. Vid användningen av offentliga medel är det viktigt att säkerställa att de inriktas på ett kostnadseffektivt och verkningsfullt sätt.
- **Förvaltningsmässiga styrinstrument:** Finansministeriet styr och utvecklar den offentliga förvaltningen med olika metoder. Utvecklingen och styrningen av förvaltningen inkluderar kommuner, välfärdsområden samt statens ämbetsverk, bolag och affärsverk. Finansministeriet handhar resultat- och ägarstyrningen inom sitt eget förvaltningsområde. Dessutom styr finansministeriet t.ex. den offentliga upphandlingen, användningen av statens lokaler, resandet samt den offentliga förvaltningens informationshantering och ICT-verksamhet.

Finansministeriet har ett sektoröverskridande och horisontellt perspektiv och kompetens inom ekonomi och offentlig förvaltning. Finansministeriet utnyttjar detta perspektiv och den förvaltningsövergripande kunskapsbasen vid bedömning av åtgärdernas ekonomiska och administrativa konsekvenser.

Vi samarbetar med våra inhemska och internationella partner

Finansministeriet agerar som expert på ekonomi och offentlig förvaltning i beredningen av och påverkan inom klimat- och naturpolitiken som en del av statsrådet samt det inhemska och internationella expertsamfundet.

Finansministeriets viktigaste intressentgrupper i Finland är:

- **Övriga ministerier och riksdagen:** Finansministeriet agerar som en del av statsrådet i samarbete med övriga ministerier och riksdagen.
- **Kommuner och välfärdsområden:** Finansministeriet skapar förutsättningar för kommunernas och välfärdsområdenas klimat- och naturpolitik och samarbetar med dessa. Kommunerna verkställer en stor del av klimat- och naturåtgärderna i Finland.
- **Medborgare:** Finansministeriet agerar i enlighet med god förvaltningssed och rättsprinciper samt tryggar individernas delaktighets- och påverkansmöjligheter också i klimat- och naturpolitiken.
- **Ämbetsverk och affärsverk inom det egna förvaltningsområdet och andras:** Finansministeriet styr ämbetsverken, bolagen och affärsverken inom sitt eget förvaltningsområde och samarbetar också med andra ämbetsverk, Finlands Bank och Finansinspektionen.
- **Det vetenskapliga samfundet:** Finansministeriet baserar sina beslut på vetenskapligt belagd kunskap.
- Finansministeriet stöder **intresseorganisationer** och aktörer inom **den offentliga sektorn**.

Finansministeriet agerar också aktivt som del av internationella organisationer

Finland kan som en aktör inom det internationella samfundet vara större än sin storlek i världen och även sporra andra länder i klimat- och naturpolitiken.

De främsta påverkansarenorna inom klimat- och naturfrågor är:

- **Europeiska unionen** har som mål att vara klimatneutral senast 2050. Finansministeriet arbetar aktivt för att EU:s klimat- och naturmål ska uppnås.
- **Det nordiska samarbetet** är viktigt för Finland. De utmaningar som klimatförändringen och förlusten av biologisk mångfald medför är gemensamma för de nordiska länderna. Det är viktigt att söka konkreta lösningar och arbetsredskap tillsammans med våra nordiska partner.
- **Internationella organisationer**, såsom finansministrarnas klimatkoalition och OECD, är viktiga informationskällor och påverkansforum för Finland.
- **Internationella finansieringsinstitut och centralbanker.** Finland är delägare i många internationella finansieringsinstitut, såsom Världsbanken, Internationella valutafonden, Europeiska investeringsbanken och Nordiska investeringsbanken. Finland är del av euroområdet. Finansministeriet samarbetar både med eurosystelet och med övriga centralbanker.

Klimat- och naturpolitiken styr finansministeriets verksamhet och resurser

Målet för finansministeriets klimat- och naturstrategi är att inom ministeriet och utanför det kommunicera vårt ansvar och vår roll i beredning av och påverkan inom klimat- och naturpolitiken.

På finansministeriet gäller strategins teman hela ministeriet och hela personalen beaktar dem i sin verksamhet.

Strategin preciserar ministeriets synpunkt och roll i beredningen av och påverkan inom klimat- och naturpolitiken.

För strategins genomförande är följande viktigt:

- **Vi fördjupar vår kompetens** i uppgifter relaterade till kärnverksamheten, såsom konsekvensbedömningar. Vi tar hänsyn till dessa behov vid rekrytering och i utvecklingssamtal. Vi anlitar både inhemsk och internationell expertis, men sörjer samtidigt för vår egen kompetens, speciellt inom kärnverksamheten.
- **Vid fördelningen av resurser tar vi hänsyn till** den växande betydelsen hos arbetsuppgifter som hänför sig till att beakta klimatförändringen och den biologiska mångfalden.
- **I lednings- och expertstrukturen** finns det namngivna ansvariga personer för klimat- och naturhelheterna.
- Vi integrerar klimat- och naturstrategin med **resultatstyrningen, beredningen av lagstiftning och åtgärder samt kommunikationen.**
- Vi infogar klimat- och naturstrategins **handlingsplan** som en separat del i ministeriets årliga handlingsplan och resultatavtal samt i granskningen av verksamhetens genomslagskraft.
- Vi utvidgar **ansvarsrapporteringen** i Finansministeriet och i andra statens ämbetsverk och affärsverk till att omfatta åtgärder också för att bromsa klimatförändringen och förlusten av biologisk mångfald.

FINANSMINISTERIET